

Міністерство освіти та науки України
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Кафедра державного управління, публічного адміністрування
та економічної політики

ЗАГАЛЬНА КОРОТКОСТРОКОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації
Цифрова грамотність

Шифр програми ЗК/2025/002

Рік запровадження програми 2025

Програму затверджено: наказ ректора Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця від 29.03.2025 року № 3

Програму погоджено: наказ НАДС від 08 липня 2025 року № 91-25.

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Цифрова грамотність
Шифр програми	ЗК/2025/002
Тип програми за змістом	загальна короткострокова програма підвищення кваліфікації
Форма навчання	дистанційна (режим - синхронний, асинхронний)
Відомості про акредитацію	-
Цільова група	державні службовці, які займають посади державної служби категорії Б та В, посадові особи місцевого самоврядування, які займають посади, віднесені до 5-7 категорії посад органів місцевого самоврядування, депутати місцевих рад
Передумови навчання за програмою	-
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою ²	-
Найменування партнера (партнерів) програми	-
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС;
Тривалість програми та організація навчання	Загальна тривалість програми: 10 днів протягом 2 тижнів
Мова(и) викладання	українська мова
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	Цифрова грамотність
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму	професійні знання щодо засад і принципів державної політики у сфері інформаційної безпеки та цифрового розвитку; цифрова грамотність; прийняття ефективних рішень; вміння працювати з інформацією; виконання на високому рівні поставлених завдань; здатність ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій; командна робота та взаємодія.
Укладач(і) програми	ГАВКАЛОВА Наталія Леонідівна доктор економічних наук, професор, зав. кафедри державного управління, публічного

	адміністрування та економічної політики, ngavl@ukr.net
2. Загальна мета	
формування компетентності та підготовка державних службовців органів державної влади та посадових осіб органів місцевого самоврядування до роботи в умовах цифровізації: розвиток системи знань та умінь, які забезпечують здатність ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій; підвищення загального рівня цифрової грамотності та професійної компетентності щодо інформаційної гігієни кібернетичної безпеки у діяльності державних службовців органів державної влади та посадових осіб органів місцевого самоврядування	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	нормативно-правових актів, які регулюють цифрові процеси в органах державної влади та органах місцевого самоврядування; основ цифрової грамотності; принципів впровадження інформаційно-комунікаційних процесів у публічному управлінні; тенденцій сучасного розвитку інформаційних технологій; засобів протидії кіберзлочинності в роботі органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
уміння	орієнтуватися у нормативно-правовому законодавстві, що регулює цифрові процеси в органах державної влади та органах місцевого самоврядування для прийняття управлінських рішень; орієнтуватися у сучасних інформаційних технологіях та розрізняти види небезпек у цифровому просторі; оцінювати якість надання адміністративних послуг, знаходити способи покращення їх надання; застосовувати засоби протидії кіберзлочинності в роботі органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
навички	застосування нормативних актів, що регулюють цифрові процеси в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування для вирішення управлінських завдань; використання сучасних технологій для запобігання небезпек у цифровому просторі; здійснення оцінювання адміністративних послуг та використання сучасних засобів для покращення їх якості;

	використання сучасних засобів протидії кіберзлочинності в роботі органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
Навчання здійснюється у дистанційному форматі у формі відеоконференцій, які включають проведення інтерактивних лекцій-презентацій, виконання індивідуально та в складі малих груп у окремих залах практичних завдань, дискусій у інтернет-чатах, самостійне вивчення нормативно-правової бази, що регулює цифрові процеси в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)	Платформа <i>Moodle</i> сайт «Персональні навчальні системи» Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця. Адреса: https://pns.hneu.edu.ua/ Zoom: https://zoom.us/
Назва дистанційного етапу/модуля	Відповідно до змісту програми
6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	Відвідування занять дистанційно в синхронному режимі – 30% Поточний контроль (кількість) – 50% Підсумковий контроль – 20%. Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником навчання не менше ніж 75 % обраних з урахуванням питомої ваги кожного із критеріїв оцінювання.
Форма підсумкового контролю	комп'ютерне тестування

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Державна політика цифрового розвитку	7		6		1
Тема 2. Цифрова грамотність в публічному управлінні	8		6		2

Тема 3. Електронні публічні послуги та застосування інструментів електронної демократії	5		4		1
Тема 4. Безпека роботи в Інтернет	8		6		2
Підсумковий контроль результатів навчання	2		2		
РАЗОМ	30/1		24		6

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Державна політика цифрового розвитку

Державна політика щодо регулювання цифрових процесів в Україні. Основні нормативно-правові документи, що регулюють цифрові процеси в Україні. Концепція державної політики у сфері цифрової інфраструктури. Цифрові трансформації в Україні: реалізація державної політики цифрового розвитку. Цифрові компетентності державних службовців. Причини регулювання та впровадження державної політики цифрового розвитку. Розбудова системи підвищення цифрової грамотності в Україні.

Аналіз міжнародного досвіду реалізації програм та стратегій цифровізації. Інтеграція до єдиного цифрового ринку ЄС.

Розвиток цифрової економіки та суспільства: сутність цифрової економіки, основні цілі та напрями цифрового розвитку, принципи цифровізації. Індекс цифрової трансформації регіонів України.

Використання цифрових технологій у публічному секторі: роль цифрових технологій у публічному управлінні та адмініструванні, етичні принципи та захист персональних даних у контексті цифрового публічного управління, Перспективи розвитку та використання цифрових технологій у публічному управлінні.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст тем: інтерактивні он-лайн лекцій, інтерактивні он-лайн практичні заняття з виконанням практичних завдань (індивідуально та в складі малих груп), під час яких проводяться тематичні дискусії, диспути, мозкові атаки, виконуються творчі та ситуаційні завдання (практичні кейси), використовуються ігрові та дослідницькі методи.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: інформаційно-аналітичний супровід публічного управління та адміністрування: сутність інформаційно-аналітичного супроводу публічного управління та адміністрування, складові інформаційно-аналітичного супроводу публічного управління та адміністрування, організаційні технології підтримки публічного управління.

Тема 2. Цифрова грамотність в публічному управлінні

Медійна та інформаційна грамотність державних службовців в умовах цифрових трансформацій сфери публічного управління. Дослідження рівня цифрової грамотності державних службовців.

Інформаційні технології. Загальні відомості про інформацію, інформаційні технології та системи. Цифровізація як суспільне явище. Її характеристики. Ознаки цифровізації. Цифровізація публічно-управлінських відносин і публічних послуг. Цифрова інфраструктура. Сценарії розвитку цифровізації. Україна і цифрові трансформації. Основні риси успішного управління в епоху цифровізації. Небезпеки цифровізації.

Штучний інтелект в публічній службі: проблеми та перспективи впровадження в Україні.

Сервіси Google, їх характеристика та специфіка використання на державній службі та в органах місцевого самоврядування. Загальна характеристика хмарних технологій Google. Робота з Google-дискон і документами на дисках. Робота з Google-формами.

Електронний документообіг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування: поняття, правові аспекти електронного документообігу, цифровий підпис.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: інтерактивні он-лайн лекцій, інтерактивні он-лайн практичні заняття з виконанням практичних завдань (індивідуально та в складі малих груп), під час яких проводяться тематичні дискусії, мозкові атаки, ситуаційні завдання.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: правове регулювання інформаційних правовідносин в мережі «Інтернет» та соціальних мережах. Цифрові технології та цифрова інклюзія для інклюзивного зростання. Напрями цифрової трансформації у публічній сфері. Цифровий етикет публічних службовців. Правила взаємодії у цифровому просторі: мовленнєвий аспект.

Тема 3. Електронні публічні послуги та застосування інструментів електронної демократії

Поняття цифрових публічних послуг. Державна політика цифрової трансформації надання адміністративних послуг. Нормативно-правові засади надання електронних адміністративних послуг. Єдиний державний веб-портал електронних послуг ДІЯ.

Надання державних послуг з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Поняття і основні характеристики електронних послуг.

Критерії оцінки якості адміністративних послуг, які повинні слугувати взірцем для електронних адміністративних послуг.

Сутність, інструменти та державна політика електронної демократії: поняття і зміст електронної демократії, цілі електронної демократії, підходи до визначення співвідношення е-уряду та е-демократії, інструменти електронної демократії, державна політика е-демократії.

Основні напрями розвитку електронної демократії: нормативно-правове забезпечення розвитку електронної демократії, ресурсне забезпечення впровадження та використання інструментів електронної демократії суб'єктами владних повноважень, підвищення готовності органів державної влади, фізичних і юридичних осіб до використання можливостей електронної демократії, забезпечення впровадження та доступності інструментів електронної демократії.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: інтерактивні он-лайн лекцій, інтерактивні он-лайн практичні заняття з виконанням практичних завдань (в складі малих груп), під час яких проводяться мозкові атаки.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: імплантація зарубіжного досвіду електронних послуг в системі публічного управління. Стратегічні напрями розвитку електронних послуг на основі використання сучасних технологій. Електронна партисипація: інформаційні технології залучення громадян до процесу прийняття управлінських рішень. Досвід країн ЄС у використанні інструментів електронної демократії.

Тема 4. Безпека роботи в Інтернет

Цифрова безпека діяльності державного службовця в сучасних умовах. Поняття та визначення загроз для цифрової безпеки. Захист облікових записів державного службовця. Інформаційна безпека та цифрова комунікація. Захист даних та пристроїв. Безпека мобільних пристроїв.

Соціальна інженерія: поняття, методи, етапи атаки із використанням соціальної інженерії. Безпечне користування мережею «Інтернет». Шкідливе програмне забезпечення.

Кіберзлочинність як явище: передумови виникнення та розвиток. Сутність та особливості кіберзлочинів. Кіберзлочинність та кібертероризм в умовах діджиталізації. Світовий досвід боротьби з кіберзлочинністю. Механізми та принципи реалізації державної політики в сфері кібербезпеки. Ефективна модель попередження кіберзлочинності.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: інтерактивні он-лайн лекцій, інтерактивні он-лайн практичні заняття з виконанням практичних завдань, під час яких проводяться мозкові атаки, виконуються ситуаційні завдання, використовуються ігрові методи.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: правові засади кібергігієни. Цифрова ідентифікація користувачів як механізм протидії поширенню небезпечного контенту в мережі Інтернет.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: комп'ютерне тестування; презентація результатів виконаної індивідуальної роботи слухача; участь у груповій роботі при виконанні практичних завдань.

Форми поточного контролю: виступ і виконання практичного завдання на практичних заняттях.

Підсумковий контроль результатів навчання: комп'ютерне тестування.

Складові оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%):

Відвідування занять – 30%

Поточний контроль – 50%

Підсумковий контроль – 20%.

Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником навчання не менше ніж 75 % обрахованих з урахуванням питомої ваги кожного із критеріїв оцінювання.

Розподіл балів, які отримують слухачі курсу

Поточне оцінювання та самостійна робота				Тестування	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4		
20	20	20	20	20	100

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

1. Інформаційні системи та технології : монографія / Н. О. Бринза, О. В. Вільхівська, О. І. Пушкар [та ін.] ; під ред. В. С. Пономаренка. Харків : ФОП Бровін О. В., 2019. 210 с.
2. Кібербезпека та інформаційні технології : монографія / А. Абдалла, Г. В. Альошин, І. Н. Вдовиченко [та ін.] ; Центральн. нац. техн. ун-т; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2020. 379 с.
3. Основи кіберпростору, кібербезпеки та кіберзахисту : навч. посіб. / В. М. Богуш, В. В. Богуш, В. Д. Бровко, В. П. Настратин. Київ : Ліра -К, 2022. 553 с.
4. Публічне управління та адміністрування у забезпеченні регіонального розвитку населення: монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Т. А. Власенко та ін. ; за заг. ред. Н. Л. Гавкалової. Електрон. текстові дан. (5,79 МБ). Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 375 с.
5. Yurii Zaitsev, Ihor Krysovaty, Nataliia Gavkalova, Olha Sobko, Vitalii Boichyk Interaction of digitization and corporate social responsibility in the context of sustainable development. Economic Affairs, Vol. 69 (Special Issue), pp. 217-227, February 2024. DOI: 10.46852/0424-2513.1.2024.23

Нормативно-правові акти

6. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 No 2657-XII. База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення 23.04.2025).
7. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 No 2469-VIII. База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355> (дата звернення 23.04.2025).
8. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 5 жовтня 2017 року No 2163-VIII. База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19/conv> (дата звернення 23.04.2025).
9. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг : Закон України від 15.07.2021 No 1689-IX. База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text> (дата звернення 23.04.2025).
10. Про медіа : Закон України від 13.12.2022 No 2849-IX База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення 23.04.2025).
11. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 No 2155-VIII. База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення 23.04.2025).
12. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. No 5203-VI. База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (дата звернення 23.04.2025).
13. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. No 851-IV. База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (дата звернення 23.04.2025).

14. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. No 6490-р. База даних «Законодавство України» /ВР України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text> (дата звернення 23.04.2025).